

stærkt at haste, for ikke at forhaste os. — Jeg veed ikke, om det maatte være mig tilladt yderligere at oplyse denne Tankegang; jeg beder baade Formanden og det høitærede Thing om Tilladelse dertil, jeg troer ikke, at jeg skal gaae fra Texten, om det end undertiden kunde synes saa. Jeg mener nemlig som saa, at der foregaaer i Staternes Historie Tid efter anden, og da fornemmelig i de lykkelige Dage; jeg har havt den Ære at leve i, Noget, man kalder Revolution, Omvæltning, hvorved Myndighederne og alt det, som i Staten syntes at staae fast, pludseligt bliver kastet overende, og det synes idetmindste for en kort Tid, som om Alt stod paa Hovedet. Og nu mener jeg om alle saadanne Revolutioner, efter hvad jeg kender til Historiens Vidnesbyrd — og det er en gammel Læremester og vel at agte paa — at det med dem har den Art, at den Slægt, som i det Store og Hele gribes af en saadan revolutionair Bevægelse og tager Deel i den, den faaer ingen Velsignelse deraf. Ja, jeg har — i Forbigaaende sagt — den Overbeviisning, at, dersom en saadan Slægt ogsaa griber til det Middel, som der saa ofte er grebet til, at gjøde Frihedens Træ med Blod, er det ikke blot vist, at den nyder ikke gode Frugter af et saadant Træ, men, da er det tillige vist, at en saadan Slægt skal svømme i Blod, saa at den hellige Strifts Ord „den, som griber til Sværdet, skal omkomme ved Sværdet“ gaaer i Opfyldelse paa den. Og jeg troer, det er Røglen til, hvad der tidt forklares paa heel synderlige og eiendommelige Maader, navnlig med Hensyn til Frankrigs Historie, og dette de store Revolutioners mærkelige Exempel. Men tillige har jeg den trostige Overbeviisning, hvad vort Fædreland angaaer, at det ikke har havt en Revolution i den antydede Forstand. Der foregik her ingen Revolution i 1848, og ingen i 1849 og ingen i dette Aar, saavidt mig er bekendt. Men der skete et stærkt Skridt til en forandret Statsforfatning paa lovlig Maade af de dertil berettigede Myndigheder, og det er naturligviis noget ganske Andet. Saa vist, som det er, at der, hvor en Slægt bryder med sin Fortid, der begaaer den et Fædermord, og saa vist, som det er, at, hvor den gjør det, der skal det fjerde Bud stormag-

tigt hevne sig paa Slægten, — ja, mine Herrer! saa vist, som det er, saa vist er det ogsaa efter min fulde Overbeviisning, at vi have intet saadant Fædermord begaaet, saa vist er det ogsaa, at de, der toge Deel i den store Bevægelse her i Danmark i 1848 og i 1849, de have ikke voldsomt brudt med hele Forgangen og stødt dem, som hidtil vare deres lovlige Herrer, fra sig, og forsøgt som store Børn at gaae paa egen Haand, men de have gaaet Haand i Haand med ham, som havde med Gud og Æren lovlig Magt over Alle, det er Danmarks Konge, Frederik den Syvende, og just derfor have de gaaet i Samfund og Dverreensstemmelse med det danske Folk i det Store og i det Hele taget, og just derfor kunne vi vente, som Folk og Land i det Hele taget, at beholde Velsignelsen af det fjerde Bud, at det skal gaae os vel og at vi skulle leve længe i Landet, ja, at den Statsforfatning, vi have faaet, den skal det gaae vel, og os under den, og at den ikke skal være en af dem, som kastes overende, næsten førend de ret ere blevne satte paa Papiret. Det er min Overbeviisning, at vi som Folk have beholdt Velsignelsen af det fjerde Bud, og at det er, hvad vi bør være betænkte paa at bevare for vor nye Statsforfatning. Eller, — om jeg maa oplyse min Overbeviisning fra en anden Side — det er min Anskuelse, at, naar Napoleon sagde paa sin Banes tidligere Skridt hvert Dieblif: Jeg marscherer i Spidsen for 20 Millioner Menneker, saa var det sandt, og det er Røglen til, at længe Ingen kunde modstaae ham i Ost og Vest, i Syd eller Nord. Men jeg mener ogsaa, at han blev ved at sige det saalænge til det blev Løgn, og derfor ogsaa blev ved at sige det, indtil han marscherede i Spidsen for en lille flygtende Flok saa stærkt, han kunde fra Waterloos Balplads, efter at have givet et stort Beviss paa, at den Mand, hvem hele Verden syntes at være betrødet, han havde ikke fortjent at være betrøet sig selv. Og en lignende Følelse er det nu, efter min Overbeviisning, man skal tage sig vel tagt for, hjer Gang der er en stærk Bevægelse i et Folk og i et Land; man skal tage sig vel tagt, fordi fra først af har man maa skee med Rette den Følelse: vi gaae i Spidsen for Millioner, saaledes som ogsaa de, der stode